

Նազարոս Աղայան

Տորք Անգեղ և Հայկանուշ Գեղեցիկ

ՆԱԽԵՐԳԱՆՔ

Բացվել է գարունը, ջրերը պղտորվել,
Սար ու ձոր կանաչել, ծաղկով գարդարվել.
Ծիծեռը գտել է իր բույնը հերվան,
Շինում է, կարկատում, դնում նոր ձվան.
Պաղ օձը տաքցել է, թողել է իր բույն,
Սոխակը մնում է վարդի բացվելուն.
Գուգարաց աշխարհը նոր կյանք է առել,
Լոքի ու Լավարի ձյունները հալվել.
Գետակը Բողնիքի վաղ արշալույսին
Հորդացած վշշում է փրփուրն երեսին.
Անտառում Ուփրեթը՝ ամրոցն Արամյան,
Չուզվել է, գարդարվել նոր հարսի նման.
Բուրգերից խնդության արցունք է հոսում,
Կարծես թե սիրարժան հյուրի է սպասում:
Ամրոցի տիրուհին՝ չքնաղ ՀԱՅԿԱՆՈՒՇ,
Դեռ փափուկ անկողնում քնած է մուշ-մուշ.
Տեսնում է երագում մի մարդ աժդահա,
Մի գերան ուսին դրած՝ գալիս է ահա.
Գալիս է աժդահան ընկնում ոտքերը,
Ասում է՝ «Հայկանուշ, դո՛ւ ես իմ սերը.
Կա՛մ ինձ այս գերանով գարկիր, սպանիր,

Եվ կա՛ն իմ խնդիրքս լսիր , ընդունիր»:
 Վեր կացավ տիրուհին փափուկ անկողնից.
 Ինչպես մի նոր արև ծովի խորքերից.
 Ոսկեմագ ծամերը՝ ճաճանչի նման՝
 Ծածկեցին մինչև ոտք հասակն աննման.
 Երեք-չորս նաժիշտներ մոտեցան կուսին,
 Տոն օրվա հագուստով նրան գուգեցին:
 Նոր տեսած երագը գրավել է նրան,
 Մտքիցը չի ընկնում ահռելի հսկան.
 «Մենք շուտով, ասում է, մեկ հյուր կունենանք.
 Պետք է նրա առջև դուռը չբանանք.
 Ես տեսա երագում մի մարդ ահարկու,
 Եկել էր ոտքս ընկել՝ իբրև փեսացու»...
 – «Այդ հսկան, թե կուգես իմանալ ճիշտը,
 Ասում է ժպտալով նրա նաժիշտը, –
 Երեկվա գուսանի երգի հերոսն է,
 Պասքամյան աժդահա Անգեղյան Տորքն է:
 Պարխարյան լեռներում՝ երգչի ասելով՝
 Կենում է մի հովիվ քաջ Տորք անունով.
 Նա մի շատ հաղթանդամ հսկա է գորեղ,
 Բայց սիրտը բարի է, թեև դեմքն ահեղ.
 (Թող մարդս կոշտ լինի անհարթ սարի պես,
 Բայց սիրտը չլինի անշունչ քարի պես).
 Նրան շատ սիրում են թե մարդ, թե գազան,
 Առյուծ և վագրեր են հոտին պահապան,
 Նա խոն քո ցեղիցդ է, քեզ մոտ ազգակից,
 Մի պապի թոռներ եք և մեկ արյունից.
 Գուսանի ներբողը ազդել վրադ,
 Երագում տեսել ես ազգակից հսկադ»:
 – «Դուք պատրաստ մնացեք, ինչ էլ որ լինի,
 Թող վրաս ունենամ իմ թուրն հավլունի.
 Ամրոցի դռները ամուր փակեցեք,
 Լվացեք գլխներդ, մաքուր հագնվեցեք.

Ես գիտեմ, երագս պիտի կատարվի,
Մենք հյուրին կընդունենք, եթե ներս մտնի:
Թե փակած դռնովը ներս գալ կարենա,
Այդ նշան կլինի, որ քաջ Տորքն է նա»:
Իրավ որ քաջ Տորքն էր երագի հսկան,
Ե՛կ գնանք, ընթերցող, և բերենք նրան: